

[Martin.]

vi ikke haft denne tvedeling, havde det været et ganske almindeligt udvalg, og så kunne vi ikke have udvist en sådan rummelighed og gæstfrihed, som vi nu har set os i stand til at udvise. Vi har praktisk talt ikke sagt nej til nogen, der meldte sig i rette tid. Nu er spørgsmålet så, om vi har truffet det rette, for med denne smidighed i udvalgets opbygning følger også, at det har været vanskeligt at trække grænserne, og jeg tør ikke være sikker på, at vi har sat de rette grænser. Muligvis var der nogle, som skulle have været med, men som ikke er kommet det, men jeg går ud fra, at de organisationer og interessesammenslutninger, som mener, at de burde have været repræsenteret, eller mener, at de har noget at yde, vil kunne få dette udvalg i tale og gøre deres synspunkter gældende. Det plejer vi jo her i Danmark at stille os venligt til. Jeg håber altså ikke, der er for mange, der er forbigået, men er der nogle, der er det, ja, så kan de jo godt komme med i arbejdet på den måde.

Til gengæld har vi så stillet ændringsforslag om at forlænge udvalgets arbejdstid med en måned, og det er ikke, fordi folketingsudvalget har smølet tiden bort, så at det af den grund var nødvendigt at skyde afgørelsen længere ud; der er tværtimod arbejdet meget hurtigt og energisk. Men det er jo sådan, at livet har lært os en regningsart, der ikke helt falder sammen med det, vi lærte i skolen. Dèr lærte vi, at når 1 pige kan gøre et arbejde på 2 timer, så kan 2 piger gøre det på 1 time. Altså, vi har gjort andre erfaringer, og udfra dem tror jeg, man må sige, at når man regner med, at et udvalg på 12 medlemmer kan udføre et arbejde på halvanden måned, så er det al ære værd, hvis dobbelt så mange mennesker kan udføre det samme arbejde på 3 måneder — navnlig i betragtning af, at februar er en meget kort måned.

Jeg vil gerne slå fast, at når udvalget har aflagt rapport til den høje regering og til det høje ting, så er dets opgave sluttet. Der har været nogle misforståelser fremme i pressen; man har ment, at der var påtænkt en fast ordning, en planøkonomisk generalstab, som skulle vejlede regeringen og folketinget. Jeg har endda set et blad angribe forslagsstillerne for, at de røgtede

Viggo Hørups arv dårligt ved at sætte noget over folketinget. Det er selvfølgelig ikke meningen. Når udvalget har aflagt rapport, er dets gerning endt.

Jeg tror, at den ærede ordfører for forslagsstillerne selv er lidt skyld i denne misforståelse, fordi han ved førstebehandling fremsatte sine betragtninger om, hvor meget der kives, og hvor lidt der evnes. Det vers af Chr. Richardt, som den ærede ordfører citerede, udtrykker jo reaktionens syn på det unge folkestyre. Det udtrykker det, som man dengang var bange for: at folkestyret skulle betyde kamp og strid og splid i befolkningen. Dertil svarer f. eks. Bjørnson, Hostrup og mange af de andre store digtere, at det skal der også være; det er ikke meningen, at alt skal gå så fredeligt og glat; dette, at der er kamp, at der er forskellige meninger, der brydes, højner et folk og udvikler og styrker dets evner. Chr. Richardt var jo meget bitter overfor folkestyret og fremhævede ønsket om, at det skal blive højnet, at man skal komme højere op —:

„op, hvor det lufter
over døgnets dom,
hvor knap vi øjner,
hvad vi kævles om.“

Det er den tone, der går igennem den sang, hvoraf det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard citerede et vers, og hvis nogen, der har læst referatet, har sat sig til at læse denne sang færdig, er det ikke så underligt, hvis deres fantasi er blevet sat i bevægelse.

Det er på disse klager over folkestyrets tilbøjelighed til at slås om tingene, til at have forskellige meninger om tingene og gøre dem gældende, at Jonas Lie svarer:

„Ja, om vi så fik stilnet ned
al denne strid og støj,
al denne døgnets bitterhed,
som går så bølgehøjt.
Da stod vi med den hele brist
på dette kraftens spil,
der ene gir den sandheds gnist,
som livet trænger til.“

Det er folkestyrets væsen, at meningerne skal brydes. Man kan kalde det kiv, man kan kalde det kævl, og man kan kalde det tidsspilde; men der sker noget, når der kæmpes; der sker det, at folkets kræfter vokser.

Når udvalget slutter sit arbejde den 1.